

[Handelsministeren.]

spørgsmaal vedrørende, overordentlig lemfældigt, saa lemfældigt, at man endog i Lovforslaget har indført Bestemmelser, hvorefter Handelsministeren faar en Beføjelse til at ændre Bestemmelser i Loven, naar den har faaet Gyldighed. For Hovedstadens Vedkommende vil der i Realiteten slet ikke blive Tale om nogen Ændring, og i mange af Landets Pengeinstitutioner vil tilsvarende Forhold være til Stede. Der er altsaa slet ikke Tale om noget voldeligt Overfald, der er slet ikke Tale om noget voldeligt Indgreb i en Mængde Menneskers private Økonomi.

Forholdet er i øvrigt ogsaa dette, at det at sætte Penge ind i en Sparekasse eller i en Bank aldeles ikke er noget, der forpligter den paagældende Institution til at betale den samme Rente fremover. Det er en kendt Sag, at Renteydelsen for Bank- og Sparekasseindsud varierer efter Nationalbankens Indgriben. Naar Nationalbanken f. Eks. sætter Diskontoen ned, maa det uvægerlig føre til, at de paagældende Institutioner samtidig slækker nedefter, og gaar man den anden Vej, kan der være Tale om, at man sætter Renten af Indskuddene op, Indskydernes Rente bliver saa noget større, men det er dog alligevel ikke Indskyderne, der bestemmer dette, det er en vilkaarlig Handling, der foretages af de paagældende Institutioners Bestyrelse selv. Men Indskyderne har naturligvis den Mulighed, at de kan tage deres Penge ud, de kan sige: Vi vil ikke nøjes med den Rente. Den Frihed har de, og den Frihed beholder de. Der er ikke Tale om, at man tvinger Indskyderne til at lade deres Penge staa i Banker og Sparekasser. Man foretager en Ændring i Bankernes og Sparekassernes Selvbestemmelsesret med Hensyn til Fastsættelse af Renten, men Sparernes Frihed er ubegrænset efter dette Lovforslag, som den var det, før Lovforslaget blev fremsat.

Det konservative Folkeparti maa heller ikke glemme, naar det retter sin stærke Kritik mod det Afsnit af Lovforslaget, der her er Tale om, at det er ikke noget, Regeringen af egen fri Villie uden noget Incitament udefra er gaaet til. Der foreligger de stærkeste Opfordringer til Regeringen om at sætte Renten ned, at tilvejebringe billigere Udlaansmidler, at tilvejebringe en Situation, hvorved de Mennesker, som har vanskeligt ved at betale Renten, kan blive lettet for en Del af deres Rentebyrde. Det er ikke Enkeltmand, der har henvendt sig til Regering og Rigsdag om dette, det er Korporationer, og det er ikke sket en enkelt Gang, men det

er sket Gang paa Gang; endogsaa saa sent som for et Par Dage siden er der indsendt en kraftig Resolution til Regeringen og Rigsdagen om, at Renten burde sættes ned og med ganske anderledes voldelige Indgreb end dem, her er Tale om.

Nu er der det ejendommelige ved det, at den væsentligste Del af de Sparekasser — i hvert Fald af de Sparekasser, der findes ude i Provinsen — og Banker med, som protesterer mere eller mindre højlydt mod den lille Rentesaenkning, her er foreslaaet, repræsenterer de samme Kredse, som sender Deputationer og Petitioner til Regering og Rigsdag om at faa Renten sat ned ikke blot med det, der er Tale om her, men langt, langt længere ned. Der bliver derved en underlig Splittedhed i Forholdet, og jeg synes egentlig ikke, at de paagældende Institutioners Ledere skulde protestere, som de gør, mod Regeringens Lovforslag og Rigsdagens Bestræbelser for at komme de Kredse i Møde, som de repræsenterer, og af hvis Soliditet ogsaa Bankers og Sparekassers Virksomhed i høj Grad er afhængig. Sparerne maa forstaa, baade de store og de smaa, at det, man her staar overfor, er Spørgsmaalet om, hvorvidt den flydende Kapital kan bevares nogenlunde uskadt eller ikke, om den passive Kapital kan bevares i den Udstrækning, hvori denne Kapital er til Stede her i Landet, eller ikke. Efter min Opfattelse er Spørgsmaalet om Rentenedsættelse ikke blot efter dette Forslag, men gennem Konvertering, saaledes som Forholdene ligger i vort Land i Øjeblikket, ikke et Diskussionsspørgsmaal alene, det er uafviseligt. Rentesaenkning er en Nødvendighed i langt videre Udstrækning end efter dette Forslag, dersom man ikke vil udsætte sig for, at Kapitalen kommer i den Situation, at den for en væsentlig Del maa bortelimineres.

Saa sagde den ærede konservative Ordfører, at ved dette Lovforslag krænkede man Selvstyret. Der er ikke noget Selvstyre, der krænkes, udover dette, at man har paabudt en Maksimalrente gennem Lovforslaget, ellers griber man ikke i nogen Henseende ind i Pengeinstitutionernes Arbejde. Da der er Tale om at træffe Foranstaltninger mod en hele Landet omfattende Krise, og da denne Krise har varet ved saa længe, at de paagældende Institutioner maatte vide, at før eller senere maatte der foretages noget i den her omhandlede Retning, forekommer det mig ogsaa, at saa burde de paagældende Institutioners Ledere have foretaget det her foreslaaede frivilligt; det burde de have gjort for længe siden. Det